

Het wonder van Santa Clara

Roman van Curaçaose auteur Chesley Rach

door Eric de Brabander

Soms bekruipt een boekenliefhebber de onontkoombare noodzaak een boek in een hokje te willen plaatsen, met name wanneer dit hokje niet zo voor de hand ligt. Is het een roman of een novelle? Is het fictie? Of misschien een mengvorm van feitelijkheden en een verzonnen verhaallijn? Is er een boodschap, een terugkerend thema, of betreft het enkel een verhaal om de lezer te plezieren, te doen gruwelen of aan het denken te zetten?

Romans zijn overwegend van fictionele aard en overtreffen in omvang het korte verhaal en de novelle. Een onderscheid anders dan op lengte van het verhaal is niet altijd duidelijk te geven, hoewel het evident is dat, omdat het korte verhaal en de novelle alle ingrediënten moeten bevatten om de vertelling compleet te maken, het taalgebruik hierop aangepast zal zijn en beknopter van structuur is.

‘Het wonder van Santa Clara’ is een roman. Daar bestaat met zijn ruim 300 bladzijden geen twijfel over. Chesley Rach heeft een verhaal geschreven waar heel goed een historisch feitelijke kern aan ten grondslag kan liggen: een episode die daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Santa Clara is een mijndorpje in Mexico, ooit welvarend totdat het zilver in de mijnen uitgeput raakt. De hoofdredacteur van de *New York Times* komt ter ore dat zich in het Mexicaanse dorpje wonderen afspelen: dat een jongen, Salvador de los Milagros, onherstelbare ziekten weet te genezen. In een nabijgelegen stadje is een hospitaal waar een wetenschapper de wonderbaarlijke genezingen onderzoekt. Ook het Vaticaan in Rome is geïnteresseerd. Ligt hier wellicht een kans voor een heiligverklaring? De meest frappante genezing is die van een verpleegster in dat ziekenhuis met terminale kanker, die een aantal jaren daarvoor door de dokters in dat hospitaal opgegeven was. Het ziekteverloop en de magische genezing van onder anderen deze verpleegster waren door de wetenschapper nauwkeurig vastgelegd. Zelf zegt deze dokter De la Luz over een

andere magische genezing, die van een jong meisje met uitgezaaide darmkanker: 'Genezing impliceert een causaal verband tussen een behandeling, ingreep of immuunreactie van het lichaam en het verdwijnen van de aandoening. Het enige waar we zeker van kunnen zijn is het feit dat ze [het jonge meisje] bij La Terazza [de plaats aan een meer waar de genezingen plaatsvonden] geweest is en dat Salvador haar daar heeft omarmd... Ze was ziek en nu is ze beter. Dus is ze genezen. Hoe en waarom is onduidelijk, men kan er alleen vermoedens en hypotheses op nahouden. Ik doe dat liever niet. Mijn voorlopige conclusie is dat hier sprake is van wonderen. En dat Salvador de los Milagros daar de oorzaak van is. Er is geen wetenschappelijke verklaring voor. Tenminste, nog niet. Misschien dat we in de toekomst een verklaring vinden voor dit fenomeen. Voorlopig noemen we het een wonder...'

De pastoor van de katholieke kerk in Santa Clara beschouwt Salvador de los Milagros als een regelrechte bedreiging voor zijn staat als onnipotente zielenredder van het dorp en voert een duivels plan uit, daarbij geholpen door een kwakzalver in het dorp die Salvador als concurrent ziet.

Salvador verdrinkt door toedoen van deze twee en enige andere dorpingen in het meer, maar zet zijn wonderbare genezingen voort als hij van tijd tot tijd als lichtbundel uit het meer verrijst. De moeder van Salvador, een eenvoudige godsdienstige vrouw, spreekt na de dood van haar zoon een banvloek uit over het dorp, een vloek die door de Almachtige gehonoreerd wordt en twee aardbevingen tot gevolg heeft die vele slachtoffers eist.

De hoofdredacteur van de *New York Times*, Peter Becker, besluit een van zijn journalisten naar Mexico te sturen om van de wonderbaarlijke gebeurtenissen verslag te doen. Tom Alexander was ooit een respectabel nieuwsman. Hij won tweemaal de Pulitzerprijs, maar verloor zijn vrouw en kind en raakte aan de drank. Peter Becker ziet in deze opdracht een mogelijkheid voor Alexander om zich te rehabiliteren in de journalistiek. Al gauw merkt Tom Alexander dat hij in Santa Clara meegesleurd wordt met de magie, het onverklaarbare, op een manier die hij nooit voor mogelijk had gehouden.

'Het wonder van Santa Clara' is dus een roman. Een magisch sprookje met een religieuze inslag, een menselijke moraal en een wetenschappelijk kader. En dat maakte voor mij dit boek van Chesley Rach bijzonder. Het is geen magisch-

realistisch boek zoals door de grote Latijns-Amerikaanse schrijvers als Álvaro Mutis en Gabriel García Márquez geschreven. Het is niet geheel fictief, verhalen als deze zijn talloos op het Latijns-Amerikaanse continent. Rach loopt, net als zijn hoofdpersoon de alcoholische journalist, om de feiten heen, besnuffelt ze en bekijkt ze van alle kanten, verbindt er geen conclusies aan maar laat zich toch meeslepen door de magie. Dat 'meeslepen' had Tom Alexander niet voor mogelijk gehouden voor zijn vertrek naar Mexico. Rach zelf balanceert boven een diep dal, zo vermoed ik. Magisch, realistisch, religieus en wetenschappelijk, ze lijken alle deel uit te maken van het gedachtegoed van de schrijver. Een haast onmogelijke combinatie.

Terwijl Chesley Rach het verhaal neerpent, ligt er een plaat van een van de beroemde Curaçaose componisten op de draaitafel. Dat moet haast wel want de klanken stijgen ook op vanaf de bladzijden van het boek. Want de auteur is Curaçaoënaar. Met wortels in Suriname en Trinidad. Zoals de meesten van ons wortels hebben overal ter wereld.

Rach debuteerde enkele jaren geleden met de roman 'De terugkeer van Ricardo Bonifacio', een boek dat zich op Curaçao afspeelt en door de pers goed ontvangen werd. De auteur was stedenbouwkundig ingenieur en zijn schrijverscarrière kwam pas goed op gang na zijn pensionering.

Chesley Rach is ook een begenadigd kunstenaar. Dat mag blijken uit de omslagen van beide romans, prachtig schilderwerk in heldere en tegelijkertijd dromerige kleuren. Ik vermoed dat we hier op Curaçao in een van de expositieruimten die ons eiland rijk is, nog wel eens een tentoonstelling van zijn schilderwerk zullen mogen meemaken. Chesley Rach heeft mijns inziens een boeiende bijdrage geleverd aan de Curaçaose literatuur, zowel met zijn debuutroman als met 'Het wonder van Santa Clara'. Een roman waarin een aantal interessante existentiële vragen centraal staat.

Bron: *Antilliaans Dagblad*, 24 januari 2019